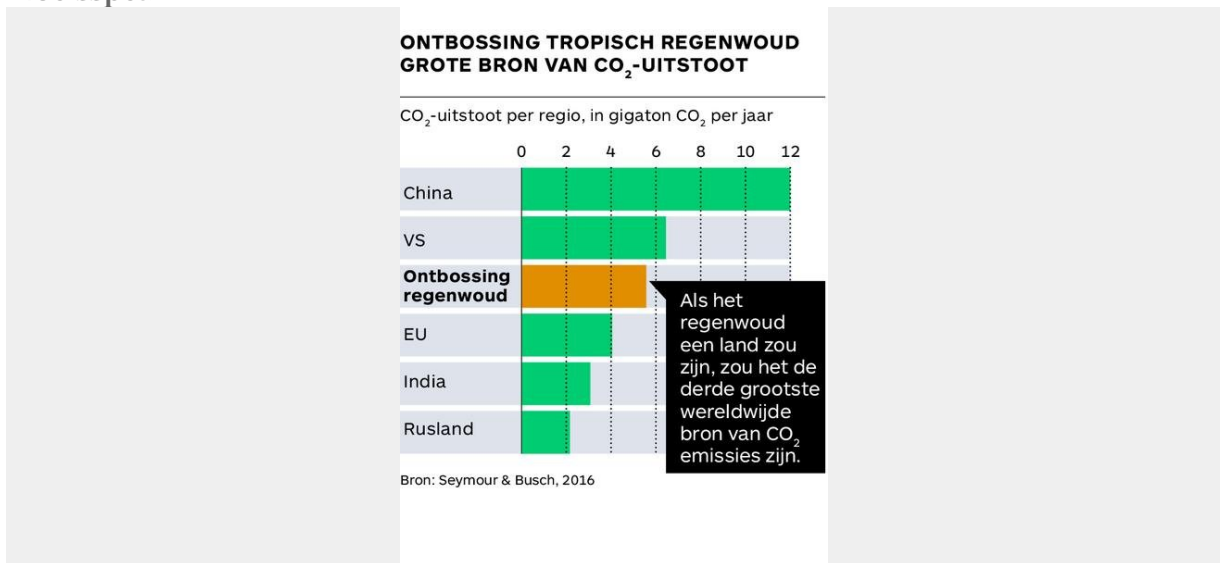

Groei, forest, groei!

Noelsspeak

Geert Noels

In Noelsspeak spreekt econoom en Econopolis-stichter Geert Noels zich maandelijks onomwonden uit. Vandaag heeft hij het over de Europese - dus ook Belgische - hypocrisie over de ontbossing in het Amazonewoud.

De branden in het Amazonewoud zijn een ramp. Maar ze zijn een jaarlijks fenomeen. Een sterke Europese reactie zou zijn - eindelijk - enkele handelsakkoorden ecologisch te toetsen. Tegelijk moet Europa naar zichzelf kijken en veel meer aan herbebossing doen.

Het is opmerkelijk dat grote bosbranden pas nu uitgebreid de media halen. Brand stichten is een beproefde methode om landbouwgebieden te creëren. Het gebeurt al decennia, zonder al te veel internationaal protest. Ik heb in Singa-pore zelf ervaren hoe aangestoken bosbranden in Indonesië de lucht dagen- lang verstikten.

Ook het Amazonewoud, dat voor 60 procent op Braziliaanse bodem ligt, wordt al decennia afgeknabbeld. In vijftig jaar verdween 20 procent van het woud. Het ritme van ontbossing daalde spectaculair tot 2012. Maar het bleef gaan om 5.000 km² per jaar. Dat is twee keer de provincie Limburg of twee keer het land Luxemburg. Per jaar! En sinds het aantreden van president Jair Bolsonaro is het ritme opnieuw versneld.

Recent onderzoek van Global Forest Watch Climate becijfert dat de jaarlijkse achteruitgang van het tropisch regenwoud tekent voor 8 procent van de jaarlijkse CO₂-uitstoot. Als het regenwoud een land was, zou het wereldwijd de derde grootste bron van CO₂-uitstoot zijn, na China en de Verenigde Staten. Het is dus een grotere uitstoter dan de Europese Unie. Tussen 2015 en 2017 lagen de aan het regenwoud gerelateerde emissies meer dan 60 procent hoger dan het gemiddelde van de vorige 14 jaar.

De dramatische ontbossing is rechtstreeks gelinkt aan onze eetgewoonten. De veeteelt is verantwoordelijk voor 80 procent van het verdwijnen van het Amazonewoud. En dat wordt gefaciliteerd door vrijhandelsakkoorden als Mercosur. Op de G7-top in Biarritz stelde de Franse president Emmanuel Macron met veel poeha 18 miljoen euro (0,01% van het EU-budget) ter beschikking voor de bestrijding

van de bosbranden. De Braziliaanse president Jair Bolsonaro weigerde prompt en stelde dat Europa het moest gebruiken om zijn eigen bossen te beschermen.

Als Europa echt iets wil doen aan het wegvreten van het Amazonewoud, moet het Mercosur opzeggen. Je moet treffen waar het pijn doet in plaats van de gevolgen van milieumisdaden te verdoezelen met schaamlapjes.

Het beheer, het behoud en de uitbreiding van het regenwoud zou wereldwijd goed zijn voor een kwart van de klimaatinspanning die nodig is om onder de 2 gradenopwarming te blijven tegen 2030. Herbebossing heeft een nog veel groter potentieel. China denkt na over een Great Green Wall om de impact van de klimaatverandering aan te pakken en de woestijnvorming tegen te gaan. Ook Afrika werkt aan een Grote Groene Muur om de woestijnvorming te stoppen.

Recente studies zoals in het vakblad Science in juli bevestigen het enorme potentieel van herbebossing en de impact op de CO₂-reductie, ook in Europa.

Hypocriet

Europa is hypocriet, en is op dit moment slecht geplaatst om Bolsonaro de les te spellen. We doen zelf te weinig om een herbebossingsbeleid te voeren. Nochtans is herbebossing een van de belangrijkste ingrepen om CO₂ uit de lucht te halen.

Europa zet nu via een groot Innovatiefonds 20 miljard euro in de etalage om onder meer Carbon Capture Storage (CCS) mogelijk te maken. Maar de afvang en opslag van CO₂ is moeilijk, duur en experimenteel. Er is dus weinig kans dat CCS op korte termijn veel kan bijdragen tot een CO₂-reductie. Desondanks staat het als een van de belangrijkste maatregelen in de Europese klimaatplannen.

De stabielste en goedkoopste CCS- technologie is gewoon de boom. Hij brengt koelte, vergroot de biodiversiteit kan CO₂ afvangen en opslaan. We kunnen hem in de CO₂-reductie een rol van betekenis geven als we massaal herbebossen, onze steden vergroenen en 'verloren' stukken rond wegen en gebouwen beplanten. Meer dan 1.500 hectare nieuw bos tekent voor 7.500 ton CO₂-reductie per jaar. Even licht provocerend: nu blijkt dat het Saeftinghedok niet meer nodig is, zouden we die plek kunnen herbebossen.

Laat ons bij die herbebossing ook innoveren, of gewoon leren uit het verleden. De Amerikaanse ondernemer, auteur en milieuactivist Paul Hawken en zijn 200 onderzoekers van het project Drawdown zien in 'silvopasture' de negende bron van CO₂-reductie in de wereld. Silvopasture is een oude praktijk die bomen en graslanden in een eengemaakt systeem voor veeteelt integreert. Het compenseert de uitstoot van methaangas door het vee. Weiland met bomen absorberen vijf tot negen keer meer CO₂ dan weilanden zonder.

Echte actie

De branden van het Amazonewoud maken me boos. En de klimaatverandering maakt me bezorgd. Ondertussen bieden het Parijsakkoord en de grote verklaringen van Macron met de G7 geen of niet genoeg antwoorden. Ze nemen zelfs de sense of urgency weg. Er is meer actie nodig. Echte actie. We moeten Mercosur opblazen, onze eetgewoontes aanpakken, herbebossen, meer bomen planten in de steden, diversiteit brengen in uitgestrekte weilanden.

Dus: Europa, België, Vlaanderen, plant een boom! En dan: groei, forest, groei!

* Geert Noels, econoom en medeoprichter van Econopolis

